

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2018 m. vasario 1 d.¹

Byla C-325/16

Industrias Químicas del Vallés, SA
prieš
Administración General del Estado,
Sapex Agro, SA

(*Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Žemės ūkis – Teisės aktų derinimas – Direktyva 91/414/EEB – Direktyva 2010/28/ES – Augalų apsaugos produktų pateikimas rinkai – Valstybių narių atliekamo registruotų augalų apsaugos produktų naujo vertinimo procedūra – Terminas – Pratęsimas“

I. Įvadas

1. Pagal Direktyvą 91/414/EEB² pesticidų šeimai priskiriami augalų apsaugos produktai yra veikliosios medžiagos ir preparatai, turintys vieną ar daugiau veikliųjų medžiagų, skirti, be kita ko, augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui, arba augaliniams produktams išsaugoti. Šios direktyvos I priede nurodytos veikliosios medžiagos, galinčios būti augalų apsaugos produktų, kuriais galima prekiauti Europos Sąjungoje, sudėtyje³. Viena iš šiame priede nurodytų medžiagų yra metalaksilas, kurį, beje, leidžiama naudoti kaip fungicidą.

2. Pagal Direktyvos 91/414 3 straipsnio 1 dalį augalų apsaugos produktai negali būti pateikti rinkai ir naudojami valstybių narių teritorijoje, kol jie neįregistruoti valstybės narės kompetentingoje institucijoje šioje direktyvoje nustatyta tvarka. Šiuo tikslu Direktyvos 2010/28/ES⁴ 3 straipsnio 1 dalyje buvo nustatytas terminas iki 2010 m. gruodžio 31 d., kad vadovaudamosi Direktyva 91/414/EEB, valstybės narės, jei būtina, iš dalies pakeistų arba panaikintų galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, registraciją.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką (OL L 230, 1991, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 11 t., p. 332). Ši direktyva panaikinta 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinančiu Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009, p. 1).

3 Pagal Direktyvos 91/414 2 straipsnio 3 ir 4 dalis veikliosios medžiagos yra cheminiai elementai ir jų junginiai, mikroorganizmai ir virusai, pasižymintys bendru ar specifiniu poveikiu kenksmingiems organizmams arba augalams, jų dalims ar augaliniams produktams.

4 2010 m. balandžio 23 d. Komisijos direktyva, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 91/414/EEB, įtraukiant veikliąją medžiagą metalaksilą (OL L 104, 2010, p. 57).

3. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) Teisingumo Teismui pirmą kartą pateikia klausimą dėl Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalies, būtent dėl konkretaus šiame straipsnyje nustatyto termino teisinio pobūdžio, išaiškinimo.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Direktyva 91/414

4. Šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Valstybė narė, gavusi paraišką įrašyti veikliąją medžiagą į I priedą, turi nedelsdama užtikrinti, kad pareiškėjas pateiktų dokumentus, kurie, manoma, atitinka II priedo reikalavimus, kitoms valstybėms narėms ir Komisijai kartu su dokumentais, atitinkančiais III priedą, dėl mažiausiai vieno preparato, turinčio tą veikliąją medžiagą. Komisija perduoda dokumentus 19 straipsnyje minėtam Augalų sveikatos nuolatiniam komitetui patikrinti.“

5. Šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Nukrypstant nuo 4 straipsnio nuostatų ir nepažeidžiant 3 straipsnio dalies arba Direktyvos 79/117/EEB nuostatų, valstybė narė gali per 12 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą įregistruoti ir pateikti į vidaus rinką augalų apsaugos produktus, savo sudėtyje turinčius veikliųjų medžiagų, neįrašytų į I priedą, kurios jau dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos yra rinkoje.

<...>“

6. Šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies paskutinėje pastraipoje nurodyta:

„Pirmojoje pastraipoje nurodytu 12 metų laikotarpiu 19 straipsnyje minėtam Komitetui įvertinus tokią veikliąją medžiagą, gali būti nuspręsta, laikantis tame straipsnyje nustatytos tvarkos, kad medžiaga gali būti įrašyta į I priedą ir kokiomis sąlygomis arba tuomet, kai 5 straipsnio nuostatos nevykdomos arba nebuvo pateikta būtina informacija ir duomenys per numatytą laikotarpį, kad tokia veiklioji medžiaga nebus įrašyta į I priedą. Valstybės narės užtikrina, kad augalų apsaugos produktai būtų atitinkamai registruojami, registracija panaikinama ar prireikus taisoma per numatytą laikotarpį.“

7. Direktyvos 91/414 13 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, 13 straipsnio 3 dalies d punkte ir 13 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„1. Nepažeisdamos 10 straipsnio nuostatų, valstybės narės reikalauja pareiškėjų, kurie kreipiasi dėl augalų apsaugos produkto įregistravimo, kartu su paraiška pateikti:

a) atsižvelgiant į dabartines mokslo ir technikos žinias, dokumentus, atitinkančius III priede išdėstytus reikalavimus [toliau – III priedą atitinkančių dokumentų rinkinys][,]

ir

b) dokumentus dėl kiekvienos veikliosios medžiagos augalų apsaugos produkte, atsižvelgiant į dabartines mokslo ir technikos žinias, atitinkančius II priede išdėstytus reikalavimus [toliau – II priedą atitinkančių dokumentų rinkinys].

<...>

3. Įregistruodamos valstybės narės nesinaudoja II priede nurodyta informacija kitų pareiškėjų naudai:

<...>

d) penkerius metus nuo sprendimo priėmimo, gavus papildomą informaciją, būtiną medžiagai įrašyti į I priedą pirmąjį kartą, arba pakeisti sąlygas dėl veikliosios medžiagos įrašymo į I priedą arba jų išlaikymo jame, kuris buvo priimtas dėl veikliosios medžiagos įrašymo į I priedą sąlygų pakeitimo arba išsaugojimo jame, nebent tas penkerių metų laikotarpis baigiasi iki 3 dalies b ir c punktuose numatyto laikotarpio, ir tokiu atveju penkerių metų laikotarpis yra pratęsiamas, kad pasibaigtų tą pačią datą, kaip ir tie laikotarpiai.

<...>

6. Nukrypdomos nuo šio straipsnio 1 dalies, veikliosioms medžiagoms, esančioms rinkoje jau dvejus metus po pranešimo apie šią direktyvą, valstybės narės gali, deramai atsižvelgusios į Sutarties nuostatas, toliau taikyti ankstesnes nacionalines taisykles dėl duomenų reikalavimų, kol tokios medžiagos nėra įrašytos į I priedą.“

2. Direktyva 2010/28

8. Direktyvos 2010/28 7–9 konstatuojamosiose dalyje numatyta:

„7) Prieš įtraukiant veikliąją medžiagą į I priedą, turėtų būti nustatomas tinkamas laikotarpis, per kurį valstybės narės ir suinteresuotosios šalys pasirengtų laikytis dėl veikliosios medžiagos įtraukimo atsiradusių naujų reikalavimų.

8) Nepažeidžiant Direktyvoje 91/414/EEB apibrėžtų prievolių, įtraukus veikliąją medžiagą į I priedą, valstybėms narėms turėtų būti nustatytas šešių mėnesių laikotarpis nuo tos medžiagos įtraukimo, per kurį jos persvarstytų galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra metalakсило, registraciją, siekdamos įsitikinti, kad laikomasi Direktyvoje 91/414/EEB, ypač jos 13 straipsnyje, nustatytų reikalavimų ir I priede išdėstytų atitinkamų sąlygų. Valstybės narės atitinkamai turėtų iš dalies keisti, pakeisti arba panaikinti galiojančias registracijas pagal Direktyvos 91/414/EEB nuostatas. Nukrypstant nuo minėto galutinio termino, reikėtų nustatyti ilgesnį laikotarpį, per kurį pagal Direktyvoje 91/414/EEB nustatytus vienodus principus būtų pateikiamas ir įvertinamas III priede nurodytas visas kiekvieno augalų apsaugos produkto kiekvienos numatytos paskirties dokumentų rinkinys.

9) Ankstesnė patirtis, įgyta į Direktyvos 91/414/EEB I priedą įtraukiant veikliąsias medžiagas, įvertintas remiantis Reglamento (EEB) Nr. 3600/92⁵ nuostatomis, rodo, kad gali kilti sunkumų aiškinant galiojančių registracijų [galiojančios registracijos liudijimų] turėtojų pareigas, susijusias su galimybe naudotis duomenimis. Todėl, siekiant išvengti tolesnių sunkumų, būtina aiškiau apibrėžti valstybių narių pareigas, visų pirma – pareigą patikrinti, ar registracijos [liudijimo] turėtojas gali naudotis tos direktyvos II priedo reikalavimus atitinkančiais dokumentais. Tačiau, aiškiau apibrėžus esamas prievolės valstybėms narėms arba registracijos savininkams [registracijos liudijimo turėtojams], naujų prievolių, palyginti su iki šiol priimtomis direktyvomis, kuriomis iš dalies keičiamas I priedas, neatsirastų.“

5 1992 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias darbų programos, minėtos Tarybos direktyvos 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką 8 straipsnio 2 dalyje, pirmojo etapo įgyvendinimo taisykles (OL L 366, 1992, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 13 t., p. 242).

9. Šios direktyvos 3 straipsnyje nustatyta:

„1. Vadovaudamosi Direktyva 91/414/EEB, valstybės narės, jei būtina, iki 2010 m. gruodžio 31 d. iš dalies keičia arba panaikina galiojančias augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, registracijas.

Visų pirma, iki tos dienos jos tikrina, ar įgyvendinamos tos direktyvos I priede nurodytos sąlygos, susijusios su metalaksilu, išskyrus apibrėžtąsias įrašo B dalyje, ir ar registracijos [liudijimo] turėtojas turi arba gali naudotis dokumentų rinkiniu, atitinkančiu tos direktyvos II priedo reikalavimus, pagal 13 straipsnyje išdėstytas sąlygas.

2. Nukrypdomos nuo 1 dalies nuostatų valstybės narės kiekvieną registruotą augalų apsaugos produktą, kurio sudėtyje metalaksilas yra vienintelė veiklioji medžiaga, arba viena iš keleto veikliųjų medžiagų, kurios visos įtrauktos į Direktyvos 91/414/EEB I priedą ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d., iš naujo įvertina pagal vienodus principus, numatytus Direktyvos 91/414/EEB VI priede, vadovaudamosi tos direktyvos III priedo reikalavimus atitinkančiu dokumentų rinkiniu ir atsižvelgdamos į jos I priedo įrašo B dalį, susijusią su metalaksilu. Remdamosi tuo vertinimu, jos nustato, ar produktas atitinka Direktyvos 91/414/EEB 4 straipsnio 1 dalies b, c, d ir e punktuose išdėstytus reikalavimus.

<...>“

10. Tos direktyvos 4 straipsnis suformuluotas taip:

„Ši direktyva įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.“

3. Ispanijos teisė

11. 1992 m. lapkričio 26 d. *Ley 30/1992 de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* (Įstatymas Nr. 30/1992 dėl viešojo administravimo institucijų veiklos ir bendros administracinės procedūros reglamentavimo)⁶ 49 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Suinteresuotųjų asmenų prašymas pratęsti terminą bet kuriuo atveju turi būti pateikiamas ir sprendimas dėl šio prašymo priimamas kol nepasibaigė atitinkamas terminas. Jau pasibaigęs terminas bet kuriuo atveju negali būti pratęstas. <...>“

III. Faktinės pagrindinės bylos aplinkybės, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

12. *Industrias Químicas del Vallés SA* (toliau – IQV) – pagal Ispanijos teisę įsteigta bendrovė, kurios vykdoma ekonominė veikla yra chemijos ir augalų apsaugos produktų gamyba ir pardavimas. Be kita ko, ji importuoja metalaksilą į Ispaniją ir keliose valstybėse narėse prekiauja produktais, kurių sudėtyje yra šios veikliosios medžiagos.

13. *Sapex Agro SA* – pagal Portugalijos teisę įsteigta bendrovė, kurianti ir gaminanti augalų apsaugos ir maistingųjų fitomedžiagų produktus ir tirpalus. Ji turi leidimus gaminti augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra metalaksilo.

⁶ *Ley 30/1992 de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* (Įstatymas Nr. 30/1992 dėl viešojo administravimo institucijų veiklos ir bendros administracinės procedūros reglamentavimo) (BOE, Nr. 285, 1992 m. lapkričio 27 d., p. 40300), iš dalies pakeistas 1999 m. sausio 13 d. *Ley 4/1999* (Įstatymas Nr. 4/1999) (BOE, Nr. 12, 1999 m. sausio 14 d., p. 1739) 1.14 straipsniu.

14. 2003 m. gegužės 2 d. Europos Komisija priėmė Sprendimą 2003/308/EB dėl metalaksono neįrašymo į Tarybos direktyvos 91/414/EEB I priedą ir augalų apsaugos produktų, savo sudėtyje turinčių šios veikliosios medžiagos, registracijos panaikinimo⁷.

15. Byloje *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*⁸ Teisingumo Teismas panaikino šį sprendimą. Jį panaikinus Komisija priėmė Direktyvą 2010/28, kuria iš dalies keičiama Direktyva 91/414, įtraukiant veikliąją medžiagą metalaksoną.

16. 2010 m. balandžio 30 d. Ispanijoje pradėta peržiūros *ex officio* procedūra dėl augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksono, pateikimo rinkai registracijos pagal Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalį.

17. Tuo remdamasi IQV Ispanijos viešojo administravimo institucijai pateikė paraišką iš naujo įregistruoti augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra metalaksono, ir dokumentų rinkinį, kurį ši valdžios institucija pripažino išsamiu, atsižvelgdama į Direktyvos 91/414 II priedo reikalavimus.

18. 2010 m. birželio 29 d. *Sapex Agro* taip pat pateikė paraišką iš naujo įregistruoti augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra metalaksono⁹.

19. 2010 m. gruodžio 30 d., likus vienai dienai iki Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., pabaigos, *Sapex Agro* Ispanijos viešojo administravimo institucijai pateikė prašymą skirti papildomą terminą, kad galėtų papildyti pateiktą dokumentų rinkinį atsižvelgdama į Direktyvos 91/414 II priede nustatytus reikalavimus. *Sapex Agro* prašymą grindė iškilusiais sunkumais, susijusiais su Portugalijos Respublikoje, ataskaitą rengiančioje valstybėje narėje, vykdomos procedūros dokumentais.

20. 2011 m. kovo 3 d. Ispanijos viešojo administravimo institucija sutiko pratęsti *Sapex Agro* prašomą terminą.

21. 2011 m. balandžio 5 d. sprendimu *Dirección General de Recursos Agrícolas y Ganaderos* (Žemės ūkio ir gyvulininkystės išteklių generalinė direkcija, Ispanija) pripažino, kad *Sapex Agro* pateiktas dokumentų rinkinys dėl veikliosios medžiagos metalaksono buvo išsamus atsižvelgiant į Direktyvos 91/414 II priede nustatytus reikalavimus.

22. 2011 m. gegužės 9 d. IQV dėl šio sprendimo pateikė skundą *Secretaría General de Medio Rural del Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino* (Aplinkos, kaimo ir jūrų ministerijos Kaimo reikalų Generalinis sekretoriatas, Ispanija). 2011 m. lapkričio 7 d. sprendimu šis skundas atmestas dėl teisės jį pateikti nebuvimo ir nurodyta, kad IQV suinteresuotumas grindžiamas tik konkurencijos sumetimais.

23. IQV dėl šio sprendimo atmesti skundą pateikė administracinį skundą teismui; 2014 m. sausio 22 d. *Tribunal Superior de Justicia de Madrid* (Madrido aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) jį taip pat atmetė dėl teisės pateikti skundą nebuvimo.

⁷ OL L 113, 2003, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 38 t., p. 495.

⁸ 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

⁹ Pažymėtina, kad, kaip teismo posėdyje nurodė Komisija, nors šalys raštu pateiktose pastabose vartoja žodžius registravimas iš naujo, tai yra ne registravimas iš naujo, o medžiagos tinkamumo atsižvelgiant į Direktyvos 91/414 II priedą vertinimas. Taigi valstybės narės turi arba iš dalies pakeisti, arba panaikinti registraciją.

24. IQV pateikė kasacinį skundą *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas); jame konkrečiai nurodė, jog tai, kad terminas, kuris turėjo baigtis 2010 m. gruodžio 31 d., negalėjo būti pratęstas, galima nustatyti ne tik iš Direktyvos 2010/28 turinio; tai pateisina ir būtinybė apsaugoti investicijas, padarytas siekiant pateikti informaciją, kuri būtina tam, kad Komisija įvertintų veikliąją medžiagą, o valstybė narė – augalų apsaugos produktą.

25. Anot *Saptec Agro* ir kompetentingos viešojo administravimo institucijos, nagrinėjamą terminą buvo galima pratęsti, kaip tai matyti iš Teisingumo Teismo sprendimo *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*¹⁰.

26. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad, siekiant išspręsti ginčą, dėl kurio į jį kreiptasi, Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalį būtina aiškinti atsižvelgiant į šios direktyvos 8 konstatuojamąją dalį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*¹¹ yra reikšmingiausias precedentas ir jame galima išžvelgti nuomonę, kad galima pratęsti terminą.

27. Vis dėlto šis teismas mano, kad, priešingai nei toje byloje, pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės susijusios ne su nenuoseklia valdžios institucijų pozicija, sukėjusia suinteresuotosios šalies sąmyšį, o su terminu, kuris, kaip kelis kartus nurodyta Direktyvoje 2010/28, baigiasi 2010 m. gruodžio 31 dieną.

28. Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) 2016 m. gegužės 6 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2016 m. birželio 9 d., nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje numatytas terminas („iki 2010 m. gruodžio 31 d.“) ir jos 3 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytas terminas („iki tos dienos“), turint mintyje taip pat 2010 m. gruodžio 31 d. datą, siejamas su šešių mėnesių terminu, nurodytu Direktyvos 2010/28 8 konstatuojamojoje dalyje, yra galutinis terminas dėl tikslo, siekiamo Direktyvoje 91/414 nustatyta sistema, ir valstybės narės negali jo pratęsti, nes jis turi būti skaičiuojamas būtent taip, kaip numatyta šioje direktyvoje?
2. Jeigu minėtas terminas gali būti pratęstas, ar sprendimas dėl tokio pratęsimo turi būti priimtas nesilaikant konkrečių procedūrinių taisyklių, susijusių su kreipimusi prašant jį pratęsti ir to pratęsimo užtikrinimu, ar dėl to, kad tai yra valstybių narių kompetencija, jos šį klausimą turi spręsti vadovaudamosi savo nacionalinės teisės aktais, nes būtent joms skirtos nuostatos, reglamentuojančios procedūrą pagal direktyvos 3 straipsnio 1 dalį?“

29. Rašytines pastabas pateikė IQV, Ispanijos vyriausybė ir Europos Komisija.

30. IQV, *Saptec Agro*, Ispanijos vyriausybė ir Komisija buvo išklausytos per 2017 m. lapkričio 9 d. posėdį.

10 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

11 2007 m. liepos 18 d. sprendimas (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

IV. Analizė

A. Dėl priimtimumo

31. Pirmiausia šioje byloje kyla klausimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtimumo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad kompetentinga administracinės valdžios institucija ir pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog IQV neturi teisės pateikti skundo, ir kad jis pats dar neišnagrinėjo šio klausimo, o prejudiciniai klausimai pateikti tik jeigu toks suinteresuotumas pateikti skundą būtų pripažintas. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tvirtina, jog administracijos nurodytas teisės pateikti skundą nebuvimas nesvarbus siekiant išnagrinėti šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

32. Šiuo klausimu pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis nacionaline teise, turi nuspręsti, ar pagrindinėje byloje išsaugomas suinteresuotumas pateikti skundą. Teisingumo Teismas neturi pateikti vertinimo šiuo klausimu. Teisingumo Teismo gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jei akivaizdu, kad šis klausimas yra hipotetinis¹².

33. Šioje byloje egzistuoja pakankama sąsaja su pagrindinės bylos dalyku, nes Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose ir išsakydama pastabas IQV rėmėsi prejudiciniuose klausimuose nurodytomis Sąjungos teisės nuostatomis, o *Sapex Agro* pasisakydama jos argumentus ginčijo. Iškelti teisės klausimai gali būti vertinami atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytą informaciją apie faktines aplinkybes ir teisinį pagrindą.

34. Taigi manau, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

B. Dėl esmės

1. Pirminės pastabos

35. Rašytinė proceso dalis ir žodinė proceso dalis suteikė galimybę pasigilinti į visus su šia byla susijusius aspektus. Todėl manau, kad tikslinga prieš nagrinėjant Direktyvoje 2010/28 nustatyto atitinkamo termino pobūdį aptarti Direktyvą 91/414 ir apskritai direktyvas, susijusias su veikliosios medžiagos įtraukimu į šios direktyvos I priedą.

a) Direktyva 91/414

36. Pirmiausia primintina, kad Direktyva 2010/28 yra Direktyvos 91/414 įgyvendinimo direktyva. Direktyva 91/414 susijusi su komercinių augalų apsaugos produktų registravimu, pateikimu rinkai, naudojimu ir kontrole Sąjungoje. Direktyva 91/414 siekiama, kad rinkai nebūtų pateikta augalų apsaugos produktų, darančių nepriimtina neigiamą poveikį augalams ir augaliniams produktams, aplinkai, žmonių ar gyvūnų sveikatai ir požeminiam vandeniui.

37. Šiam tikslui pasiekti Direktyvoje 91/414 reglamentuojamos dvi konkrečios registracijos rūšys. Pirmą, *veikliųjų medžiagų*, kaip jos apibrėžtos šios direktyvos 2 straipsnio 4 dalyje, *registracija ir naudojimas* ir, antra, *augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra šių medžiagų, registracija*.

¹² 2015 m. birželio 16 d. Sprendimas *Gauweiler ir kt.* (C-62/14, EU:C:2015:400, 25 punktas).

38. Kiek tai susiję su *veikliųjų medžiagų įtraukimu į* Direktyvos 91/414 I priedą, primintina, kad jis reglamentuotas šios direktyvos 6 straipsnyje. Būtent Komisija atsakinga už šį įtraukimą; ji tai daro priimdama „direktyvas dėl įtraukimo“, kuriomis iš dalies keičiamas tas I priedas (kaip šiuo atveju – Direktyva 2010/28). Jei reikia, Komisija pagal Direktyvos 91/414 5 straipsnio 4 dalį nustato nagrinėjamos medžiagos naudojimo reikalavimus. Prie paraiškų įtraukti veikliąsias medžiagas į I priedą turi būti pridėti du skirtingi techninių dokumentų rinkiniai, kurių vienas labai išsamus, turintis atitikti Direktyvos 91/414 II priede nurodytus reikalavimus¹³, reikalingas, siekiant įvertinti numatomas medžiagos poveikio žmonėms, gyvūnams ar aplinkai grėsmes, o kitas – susijęs su bent vienu preparatu, kurio sudėtyje yra šios veikliosios medžiagos, atitinkantis šios direktyvos III priede nurodytus reikalavimus¹⁴.

39. Dėl *augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra šių veikliųjų medžiagų, registracijos* primintina, kad pagal Direktyvos 91/414 4 straipsnį valstybės narės neleidžia prekiauti tais augalų apsaugos produktais, kol jų „veikliosios medžiagos neįrašytos į I priedo sąrašą“ ir kol jie neatitinka tame priede išvardytų reikalavimų¹⁵. Priešingu atveju valstybės narės negali registruoti šių produktų. Pagal Direktyvos 91/414 13 straipsnio 1 dalį kartu su paraiškomis dėl šių produktų registravimo turi būti pateikiamas III priedą atitinkantis dokumentų rinkinys, o dėl augalų apsaugos produkto sudėtyje esančios kiekvienos veikliosios medžiagos – II priedą atitinkantis dokumentų rinkinys.

40. Direktyvoje 91/414 nustatytos ir tam tikros *pereinamojo laikotarpio priemonės*. Taigi pagal šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali įregistruoti ir pateikti rinkai augalų apsaugos produktus, kurių sudėtyje yra veikliųjų medžiagų, neįrašytų į I priedą, kurios jau dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos yra rinkoje (pavyzdžiui, metalaksilas)¹⁶. Konkrečiau kalbant, Direktyvos 91/414 13 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta nuo šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią prie paraiškų dėl augalų apsaugos produkto registravimo turi būti pridėti Direktyvos 91/414 II ir III priedus atitinkantys dokumentų rinkiniai (išskyrus jei jie prieinami galiojančios registracijos liudijimo turėtojui), nustatytos pareigos leidžianti nukrypti nuostata. Ši leidžianti nukrypti nuostata galioja tol, kol veiklioji medžiaga, kuri jau dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos yra rinkoje, neįrašyta į I priedą.

41. Šios pereinamojo laikotarpio priemonės nebetaikomos nuo tada, kai įsigalioja direktyva dėl veikliosios medžiagos įtraukimo į I priedą, tada vėl taikoma Direktyvos 91/414 13 straipsnio 1 dalis. Nuo šio momento valstybės narės turi, pirma, užtikrinti, kad prie paraiškų dėl *naujos registracijos* pridėti II ir III priedus atitinkančių dokumentų rinkiniai, ir, antra, patikrinti, ar *galiojančios registracijos* liudijimo turėtojai turi šiuos dokumentų rinkinius arba gali jais naudotis.

b) Direktyvos dėl įtraukimo ir Direktyva 2010/28

42. Kaip Komisija teisingai pažymėjo savo rašytinėse pastabose, direktyvos dėl įtraukimo taikymas nedelsiant per labai trumpą laikotarpį iš esmės pakeistų galiojančios registracijos liudijimų turėtojų teisinę padėtį. Dėl šios priežasties, siekiant valstybėms narėms ir ūkio subjektams suteikti galimybę imtis būtinų priemonių dėl galiojančios registracijos, direktyvose dėl įtraukimo nustatyti tam tikri terminai.

¹³ II priede nustatyti išsamios informacijos apie veikliąją medžiagą teikimo reikalavimai.

¹⁴ III priede nustatyti su augalų apsaugos produktu susiję reikalavimai.

¹⁵ Žr. Direktyvos 91/414 3 straipsnio 1 dalį.

¹⁶ Pereinamojo laikotarpio nuostata dėl Direktyvos 91/414 4 straipsnio bendrųjų taisyklių yra susijusi su valstybių narių vykdoma augalų apsaugos produktų registracija, jos peržiūra ir panaikinimu.

43. Pirma, direktyva dėl įtraukimo įsigalioja tik praėjus keliems mėnesiams po jos paskelbimo¹⁷. Kiek tai susiję su Direktyva 2010/28, ji buvo paskelbta 2010 m. balandžio 24 d., o įsigaliojo 2010 m. liepos 1 d.¹⁸.

44. Antra, valstybės narės turi šešių mėnesių laikotarpį nuo direktyvos dėl įtraukimo įsigaliojimo, per kurį turi ją perkelti į nacionalinę teisę. Direktyvos 2010/28 2 straipsnyje buvo nustatyta, kad valstybės narės ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. turi priimti ir paskelbti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus šiai direktyvai įgyvendinti. Šių nacionalinės teisės nuostatų priėmimas reiškia, kad visiškai vykdomi įsipareigojimai pagal Direktyvą 91/414 nuo tada, kai veiklioji medžiaga įtraukta į I priedą, ir kad konkrečiai augalų apsaugos produktai, kurių sudėtyje yra aptariamų veikliosios medžiagos, atitinka tą direktyvą.

45. Augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos, atitiktis Direktyvai 91/414 patikrinimas reiškia, kad, pirma, patikrinama, ar *naudotas tam tikras medžiagos variantas atitinka I priede nustatytus reikalavimus*, t. y. susijusius su grynumu ir tuos, kurie nustatyti atitinkamo įrašo A dalyje (cheminės medžiagos)¹⁹. Todėl direktyvose dėl įtraukimo nustatytas terminas, paprastai nurodytas 2 straipsnyje, iki kada jos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę, yra toks pat kaip terminas, kaip įprasta nustatytas 3 straipsnio 1 dalyje, iki kada turi būti patikrinta, ar konkreti veikliosios medžiagos rūšis (šiuo atveju – metalaksilas), kurio yra produkto sudėtyje, atitinka Direktyvos 91/414 I priede nustatytus reikalavimus.

46. Šiuo klausimu Komisija paaiškina, kad valstybės narės gali *kontroliuoti specifinį veikliosios medžiagos naudojimą*, naudodamosi informacija, kurią jos jau turi dėl registracijos, patvirtintos iki veikliosios medžiagos įrašymo į Direktyvos 91/414 I priedą, remiantis šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalimi²⁰. O *veikliosios medžiagos grynumo laipsnio kontrolė* gali būti vykdoma tik remiantis II priedą atitinkančių dokumentų rinkiniu²¹. Taigi pagal Direktyvos 91/414 6 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnio 1 dalies b punktą reikalaujama pateikti šį dokumentų rinkinį atitinkamai tam, kad veiklioji medžiaga būtų patvirtinta ir įregistruoti augalų apsaugos produktai, kurių sudėtyje yra šios medžiagos. Todėl direktyvose dėl įtraukimo nustatytas toks pat terminas, iki kada turi būti pateiktas II priedą atitinkantis dokumentų rinkinys ir patikrinta dėl I priedo reikalavimų, o tai yra, kaip jau nurodyta, direktyvos dėl įtraukimo perkėlimo, kuris turi būti įvykdytas iki 2010 m. gruodžio 31 d.²², terminas.

47. Antra, atliekant minėtą patikrinimą reikia patikrinti, ar *pats augalų apsaugos produktas*, o ne vien veiklioji medžiaga, kurios yra jo sudėtyje, atitinka Direktyvą 91/414 ir būtent ar jis įvertintas pagal šios direktyvos VI priede nustatytus vienodus principus ir atitinka šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies b–e punktuose nustatytus reikalavimus.

48. Anot Komisijos, teoriškai šis „naujas vertinimas“ turėtų būti baigtas tada, kai perkeliama direktyva dėl įtraukimo. Praktiškai dėl augalų apsaugos produktų, kuriuos reikia vertinti iš naujo, skaičiaus ir darbo krūvio, kurį lemia šis naujas vertinimas, negalima pagrįstai tikėtis, kad valstybės narės vertinimą baigs iki perkėlimo termino pabaigos (nebent jeigu numatytas ypač ilgas perkėlimo terminas). Todėl, kaip nurodyta direktyvų dėl perkėlimo konstatuojamosiose dalyse ir konkrečiai Direktyvos 2010/28 8 konstatuojamojoje dalyje, ūkio subjektams ir valstybėms narėms reikia nustatyti

17 Įsigaliojant direktyvai dėl įtraukimo Komisija iš dalies pakeičia Direktyvos 91/414 I priedą, kad į jį įtrauktų atitinkamą medžiagą.

18 Primenu, kad Direktyvos 2010/28 7 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog šis terminas turi būti toks, kad per jį valstybės narės ir suinteresuotosios šalys galėtų reikiamai pasirėngti.

19 Išskyrus atitinkamo įrašo B dalies (mikroorganizmai ir virusai) reikalavimus. Rašytinėse pastabose Komisija patikslino, jog, siekiant neapsunkinti teksto, ji paskesniuose punktuose nuolat nekartoja „išskyrus apibrėžtąsias įrašo B dalyje“, kai kalbama apie atitinkamai medžiagai I priede nustatytų sąlygų patikrinimą. Vis dėlto, kiek tai susiję su šiais reikalavimais, jie turi būti suprantami kaip apimantys šį patikslinimą.

20 Žr. šios išvados 5 ir 40 punktus.

21 Dokumentų rinkinys, reikalingas, siekiant įvertinti numatomas medžiagos poveikio žmonėms, gyvūnams ar aplinkai grėsmes. Žr. šios išvados 38 punktą.

22 Žr. Direktyvos 2010/28 8 konstatuojamąją dalį.

ilgesnį laikotarpį, per kurį turi būti pateiktas ir įvertintas išsamus III priede nurodytas dokumentų rinkinys dėl kiekvieno augalų apsaugos produkto ir kiekvieno siūlomo jo naudojimo. Paprastai šis terminas baigiasi praėjus ketveriems metams nuo direktyvos dėl įtraukimo įsigaliojimo. Direktyvoje 2010/28 nustatytas terminas, t. y. 2014 m. birželio 30 d., nurodytas 3 straipsnio 2 dalyje.

2. Dėl prejudicinių klausimų

49. Prejudiciniais klausimais *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) siekia sužinoti, kaip turi būti aiškinama Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalis, atsižvelgiant į šios direktyvos 8 konstatuojamąją dalį.

50. Konkrečiai kalbant, pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., yra galutinis terminas, ar tokį terminą valstybės narės gali pratęsti. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, kokiomis sąlygomis galimas toks pratęsimas. Tiesa, antrasis klausimas pateikiamas tik tuo atveju, jeigu nagrinėjamą terminą galima pratęsti.

51. Pirmiausia reikia patikslinti, jog savo rašytinėse pastabose IQV ir Komisija teigė, kad Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas yra galutinis ir jo valstybės narės negali pratęsti, o *Sapex Agro* ir Ispanijos vyriausybė laikosi pozicijos, kad šioje direktyvoje nustatytas terminas nėra galutinis. Todėl Ispanijos vyriausybė mano, kad tą terminą galima pratęsti pagal valstybių narių procesinės teisės normas visais atvejais dėl tinkamai pateisintų priežasčių, atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes ir laikantis Direktyvos 91/414 principų.

3. Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino analizė

52. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus²³.

a) Dėl Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalies pažodinio aiškinimo

53. Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje aiškiai nustatyta: „Vadovaudamosi [Direktyva 91/414], valstybės narės <...> iki 2010 m. gruodžio 31 d. iš dalies keičia arba panaikina galiojančias augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, registracijas.“ Be to, šio straipsnio antroje pastraipoje nustatyta: „Visų pirma, iki tos dienos [2010 m. gruodžio 31 d.] jos [valstybės narės] tikrina, ar įgyvendinamos tos direktyvos I priede nurodytos sąlygos, susijusios su metalaksilu, išskyrus apibrėžtąsias įrašo B dalyje, ir ar registracijos liudijimo turėtojas turi arba gali naudotis dokumentų rinkiniu, atitinkančiu tos direktyvos II priedo reikalavimus, pagal 13 straipsnyje išdėstytas sąlygas.“

54. Iš esmės šios nuostatos formuluotės pakanka tam, kad būtų galima teigti, jog 2010 m. gruodžio 31 d. yra galutinis terminas, kurio valstybės narės negali pratęsti. Vis dėlto galima kelti klausimą, ar Direktyvos 2010/28 struktūra, tikslas ir jos nuostatų kontekstas patvirtina šį aiškinimą.

b) Dėl Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalies konteksto aiškinimo

55. Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą reikia aiškinti atsižvelgiant ir į bendrą šios direktyvos struktūrą.

²³ Žr., be kita ko, 2015 m. liepos 16 d. Sprendimą *Lanigan* (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35 punktas).

56. Pirma, kaip priminta šios išvados 43 punkte, Direktyva 2010/28 įsigaliojo 2010 m. liepos 1 d. Direktyvos 2 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d. šią direktyvą turėjo perkelti į savo nacionalinę teisę. Ši data buvo ir terminas, Komisijos nustatytas Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje, iki kada valstybės narės galėjo persvarstyti galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, registraciją. Todėl, kaip matyti iš šios išvados 45 ir 46 punktų, Direktyvoje 2010/28 nustatytas toks pat terminas, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., iki kada ji turi būti perkelta (2 straipsnis) ir iki kada valstybės narės turi iš dalies pakeisti ar panaikinti galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, registraciją po to, kai buvo pateiktas II priedą atitinkantis dokumentų rinkinys ir patikrinta dėl I priede nustatytų reikalavimų (3 straipsnio 1 dalis).

57. Taigi, manau, aišku, kad leidimas valstybėms narėms nesilaikyti Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino prieštarautų logikai, kuria grindžiama ši direktyva, t. y. kad jos perkėlimo terminas sutampa su terminu, per kurį valstybės narės gali iš dalies pakeisti ar panaikinti galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra metalaksilo, registraciją.

58. Antra, primintina ir tai, kad jeigu iki šio termino pabaigos galiojančios augalų apsaugos produkto, kurio sudėtyje yra metalaksilo, registracijos liudijimo turėtojas neįrodo, kad atitinka Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje keliamus reikalavimus, t. y. kad jis turi II priedą atitinkančių dokumentų rinkinį ar gali jais naudotis, tai lemia šios registracijos dalinį pakeitimą ar panaikinimą. Jeigu valstybės narės galėtų pratęsti nurodytą terminą (2010 m. gruodžio 31 d.), kiltų didelė grėsmė šiam Direktyvos 2010/28 straipsnyje įtvirtintam vienodam visoje Sąjungoje pagrindui tiek, kiek šis pagrindas apima sąlygas, kuriomis valstybės narės iš dalies keičia ar panaikina augalų apsaugos produkto, kurio sudėtyje yra metalaksilo, registraciją, ir šios registracijos liudijimų turėtojams nustatytas pareigas, susijusias su tų produktų dokumentų rinkinių pateikimu.

59. Trečia, reikia išanalizuoti Ispanijos vyriausybės poziciją. Ji mano, kad Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą valstybės narės gali pratęsti visais atvejais dėl tinkamai pagrįstų priežasčių.

60. Tokia pozicija neįtikina.

61. Kaip matyti iš šios išvados 47 ir 48 punktų, Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 2 dalyje numatyta augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos metalaksilo, naujo registracijos vertinimo procedūra. Šioje dalyje, „[nukrypstant] nuo 1 dalies nuostatų“, nustatytas ilgesnis šios procedūros terminas, kuris baigiasi praėjus ketveriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, t. y. 2014 m. birželio 30 d.

62. Todėl, manau, galima pagrįstai kelti tokį klausimą: ar ši leidžianti nukrypti nuostata reikšminga, jeigu, kaip nurodė Ispanijos vyriausybė, Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą valstybės narės galėtų pratęsti visais atvejais dėl tinkamai pagrįstų priežasčių?

63. Manau, kad atsakymas į šį klausimą akivaizdus, juo labiau kad, primenu, šis terminas toks pat kaip numatytas Direktyvai 2010/28 perkelti.

64. Tokią poziciją patvirtina Direktyvos 2010/28 8 konstatuojamoji dalis, kurioje nustatyta: „Nepažeidžiant Direktyvoje 91/414/EEB apibrėžtų prievolių, įtraukus veikliąją medžiagą į I priedą, valstybėms narėms turėtų būti nustatytas *šešių mėnesių laikotarpis nuo tos medžiagos įtraukimo*, per kurį jos persvarstyti galiojančią augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra metalaksilo, registraciją, siekdamos įsitikinti, kad laikomasi Direktyvoje 91/414/EEB, ypač jos 13 straipsnyje, nustatytų reikalavimų ir I priede išdėstytų atitinkamų sąlygų. <...>“²⁴

²⁴ Kursyvu išskirta mano.

65. Galiausiai, ketvirta, reikia atsižvelgti ir į Direktyvos 91/414 8 straipsnio 2 dalies paskutinę pastraipą, pagal kurią, Komisijai priėmus sprendimą į I priedą įrašyti vieną iš šių veikliųjų medžiagų ar jos neįrašyti, „[v]alstybės narės užtikrina, kad augalų apsaugos produktai būtų atitinkamai registruojami, registracija panaikinama ar prireikus taisoma *per numatytą laikotarpį*“²⁵.

66. Iš nurodytų Direktyvos 2010/28 nuostatų ir konstatuojamųjų dalių, taip pat Direktyvos 91/414 4 ir 13 straipsnių aiškiai matyti, kad valstybėms narėms nustatyti įpareigojimai ir visų pirma pasekmės, kylančios dėl to, jei registracijos liudijimo turėtojas pareiškia, kad neturi Direktyvos 91/414 II priedą atitinkančių dokumentų rinkinio ar negali juo naudotis iki Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino, kad valstybė narė priimtų sprendimą, pabaigos.

67. Taigi Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalis, atsižvelgiant į jos kontekstą, turi būti aiškinama taip, kad joje nustatyta data, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., yra galutinis terminas, kurio valstybės narės negali pratęsti. Atsižvelgiant į Direktyvos 91/414 ir Direktyvos 2010/28 struktūrą, valstybėms narėms nesuteikta teisė nuspręsti, kad reikia imtis mažiau ribojančių priemonių nei leidimo pateikti produktą rinkai registracijos panaikinimas.

68. Toks aiškinimas taip pat suteikia galimybę pasiekti Direktyvos 2010/28 tikslą, kaip tai bus nurodyta toliau.

c) Dėl Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalies teleologinio aiškinimo

69. Pirmiausia primintina, kad kai būtina išaiškinti įgyvendinimo direktyvą, kaip antai Direktyvą 2010/28, toks išaiškinimas turi, jei įmanoma, atitikti pagrindinės direktyvos nuostatas²⁶.

70. Šiuo klausimu Direktyvos 91/414 5, 6 ir 9 konstatuojamosiose dalyse priminta, kad šia direktyva siekiama pašalinti kliūtis augalų apsaugos produktų prekybai Bendrijoje, išsaugant aukštą aplinkos apsaugos ir žmonių bei gyvūnų sveikatos apsaugos lygį²⁷.

71. Kaip jau nurodyta, šis tikslas užtikrinamas, pirma, Direktyvoje 91/414 pareiškėjui nustatytu reikalavimu pateikti II priedą atitinkančių dokumentų rinkinį, kad veiklioji medžiaga būtų įrašyta į I priedą ir kad būtų įregistruoti augalų apsaugos produktai²⁸, ir, antra, Komisijai suteikus galimybę nustatyti į I priedą įtrauktos veikliosios medžiagos naudojimo sąlygas, kad būtų užtikrintas saugus jos naudojimas²⁹. Todėl Direktyvos 2010/28 (reikia priminti ir kitas direktyvas dėl įtraukimo) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino nepaisymas prieštarautų tam tikslui, nes augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra veikliųjų medžiagų, neatitinkančių Direktyvos 91/414 I priedo reikalavimų, ir kurių sudėtyje, be kita ko, gali būti toksiškų priemonių, viršijančių Komisijos nustatytą ribą, galėtų likti rinkoje pasibaigus Direktyvos 2010/28 perkėlimo į nacionalinę teisę terminui.

72. Taigi aišku, kad valstybės narės neturi įgaliojimų nei pratęsti to termino, nei nustatyti kokių nors kitų to termino pabaigos pasekmių, išskyrus tas, kurias Sąjungos teisės aktų leidėjas vienodai nustatė visoms valstybėms narėms³⁰. Vadinasi, jeigu valstybėms narėms būtų leista pratęsti Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytą peržiūros terminą, mano nuomone, tai prieštarautų Direktyva 91/414 siekiamam tikslui.

25 Kursyvu išskirta mano.

26 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimas *Feinchemie Schwebda ir Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 49 punktas).

27 Šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 18 d. Sprendimą *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* (C-326/05 P, EU:C:2007:443, 74 punktas) ir 2006 m. rugsėjo 14 d. Sprendimą *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie* (C-138/05, EU:C:2006:577, 43 punktas).

28 Komisija paaiškino, kad, siekiant įrodyti veikliosios medžiagos ir augalų apsaugos produkto, kurio sudėtyje jos yra, nekenksmingumą, reikia informacijos, pateiktos II priedą atitinkančiame dokumentų rinkinyje.

29 Žr. šios išvados 36–39 punktus.

30 Žr. šios išvados 67 ir 72 punktus.

73. Maža to, kaip Komisija teisingai tvirtino savo pastabose, nuo Direktyvos 2010/28 priėmimo iki šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino pabaigos praėjo daugiau nei 8 mėn., t. y. laikotarpis, kuriuo siekta būtent suteikti galimybę registracijos liudijimų turėtojams surinkti reikiamą informaciją, o valstybėms narėms – priimti sprendimą. Pasibaigus Direktyvos 2010/28 perkėlimo į nacionalinę teisę terminui ir priimant sprendimus dėl galiojančios registracijos peržiūros, visi produktai, dėl kurių nebuvo pateiktas II priedą atitinkančių dokumentų rinkinys, turi būti pašalinti iš rinkos³¹.

74. Priešingai, nei teigia Ispanijos vyriausybė, manau, jog šis aiškinimas visiškai neprieštarauja Direktyvos 91/414 tikslui, nes jis suteikia galimybę paisyti pranešėjo teisių ir užtikrinti, kad augalų apsaugos produktai, dėl kurių nepateiktas reikiamas dokumentų rinkinys, nebūtų pateikiami rinkai.

75. Todėl, kaip matyti iš šios išvados 69–74 punktų, Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalies aiškinimas, pagal kurį valstybės narės galėtų nepaisyti šiame straipsnyje nustatyto termino, prieštarautų Sjungos teisės aktų leidėjo šiuo teisės aktu siekiamam tikslui.

4. Dėl valstybėms narėms nustatytų įpareigojimų vykdant augalų apsaugos produktų registracijos peržiūros procedūrą

76. Teisingumo Teismas jau keletą kartų nagrinėjo klausimą dėl valstybių narių pareigų, susijusių su galiojančia augalų apsaugos produktų registracija įtraukus medžiagą į Direktyvos 91/414 I priedą³². Iki šiol paskelbtuose Teisingumo Teismo sprendimuose galima rasti tam tikrų paaiškinimų, kurie gali būti naudingi aiškinant Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 punktą.

77. Pirmojoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*³³, Teisingumo Teismas panaikino Sprendimą 2003/308.

78. Nagrinėjamu atveju, priešingai nei IQV ir Komisija, teismo posėdyje *Sapex Agro* tvirtino, jog tame sprendime Teisingumo Teismas pareiškė nuomonę dėl galimybės pratęsti nagrinėjamą terminą atsižvelgdamas į tos bylos aplinkybes, būtent į nenuoseklią kompetentingų valdžios institucijų poziciją.

79. Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad šis argumentas, atrodo, grindžiamas klaidingu to sprendimo aiškinimu.

80. Pirma, byla, kurioje priimtas Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija*, buvo susijusi su terminu, kurį Komisija nustatė dėl joje vykdomos procedūros, kad į Direktyvos 91/414 1 priedą būtų įtraukta veiklioji medžiaga³⁴ ir šiai institucijai, o ne valstybėms narėms būtų suteikta galimybė keisti šį terminą³⁵. Pagrindinėje byloje, susijusioje su valstybėse narėse vykstančia procedūra, keliamas klausimas, ar valstybės narės gali vienašališkai pratęsti Komisijos nustatytą terminą³⁶.

31 Išskyrus galimybę registracijos procedūrą pradėti iš naujo.

32 Pažymiu, kad pagrindinėje byloje nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nei suinteresuotieji asmenys nekėlė klausimo, kokių pasekmių galėtų kilti valstybėms narėms, jeigu jos per Direktyvoje 2010/28 nustatytą terminą iš dalies nepakeis ar nepanaikins Direktyvoje 91/414 nustatytų reikalavimų neatitinkančių augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra metalaksono, registracijos, todėl šio klausimo nagrinėti nereikia.

33 2007 m. liepos 18 d. sprendimas (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

34 Žr. šios išvados 38 punktą.

35 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* (C-326/05 P, EU:C:2007:443).

36 Žr. šios išvados 39 punktą.

81. Antra, Sprendime *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* Teisingumo Teismas rėmėsi aplinkybe, kad dėl kompetentingų valdžios institucijų veiksmų pareiškėja atsidūrė nenumatytoje ir sudėtingoje situacijoje, be to, tų institucijų pozicija buvo nenuosekli, o į šią aplinkybę, Teisingumo Teismo nuomone, nebuvo atsižvelgta, kai Komisija nusprendė priimti ginčytą sprendimą ir atsisakė pratęsti tą terminą³⁷. Atvirkščiai, pagrindinėje byloje pareiškėja tvirtina, kad jai iškilo tariamų sunkumų pateikti išsamų dokumentų rinkinį, nors pareiga pateikti tokių dokumentų rinkinį buvo nustatyta procedūros pradžioje.

82. Beje, primintina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, jog jo nagrinėjamoje byloje *Sapex Agro* visiškai nenukentėjo dėl nenuoseklios pozicijos sukulto sąmyšio³⁸.

83. Antrojoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Feinchemie Schwebda ir Bayer CropScience*³⁹, susijusioje su Direktyva 91/414 ir direktyva dėl įtraukimo⁴⁰, pagal kurios 1 straipsnį į Direktyvos 91/414 I priedą įrašyta veiklioji medžiaga „etofumezatas“, buvo keliamas klausimas, ar valstybės narės per direktyvoje dėl įtraukimo nustatytą terminą turėjo panaikinti galiojančią augalų apsaugos produkto, kurio sudėtyje yra tos medžiagos, registraciją dėl to, kad šios registracijos liudijimo turėtojas neturėjo šios registracijos peržiūrai reikalingo II priedą atitinkančio dokumentų rinkinio arba negalėjo juo naudotis.

84. Konkrečiau kalbant, remdamasis nagrinėtos nuostatos formuluote⁴¹, pagal kurią per nustatytą galiojančios augalų apsaugos produktų registracijos peržiūros terminą valstybės narės turėjo patikrinti, ar registracijos liudijimų turėtojai turėjo II priedą atitinkančių dokumentų rinkinį arba galėjo juo naudotis⁴², Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2002/37 4 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybės narės neįpareigotos iki nustatyto termino pabaigos panaikinti etofumezato turinčio augalų apsaugos produkto registracijos dėl to, kad šios registracijos liudijimo turėtojas neturėjo II priedą atitinkančio dokumentų rinkinio arba negalėjo juo naudotis⁴³.

85. Vis dėlto toje byloje buvo keliamas klausimas ne dėl to, ar direktyvoje dėl įtraukimo valstybėms narėms nustatytas terminas, skirtas galiojančios registracijos liudijimų turėtojų pareigos turėti II priedą atitinkančių dokumentų rinkinį arba galėti juo naudotis vykdymui patikrinti, buvo galutinis, ar ne, kaip yra šioje byloje, o dėl to, ką tos valstybės narės turėjo padaryti per tą terminą.

86. Šiuo atveju Direktyvoje 2010/28, kurios 3 straipsnio 1 dalyje ir 9 konstatuojamojoje dalyje nurodytas minėtas dokumentų rinkinys, aiškiai nustatyta, kad valstybės narės turi patikrinti, ar registracijos liudijimo turėtojai turi tokių dokumentų rinkinį.

87. Manau, kad verta paminėti paskutinius du reikšmingus aspektus, kuriuos Komisija paaikškino per teismo posėdį: pirma, dėl ataskaitą rengiančios valstybės narės pareigų ir, antra, dėl *Sapex Agro* ir Ispanijos vyriausybės nurodytos galimybės sustabdyti rinkai pateiktų augalų apsaugos produktų registracijos galiojimą.

37 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Industrias Químicas del Vallés / Komisija* (C-326/05 P, EU:C:2007:443, 79–86 punktai).

38 Žr. šios išvados 27 punktą.

39 2008 m. gegužės 22 d. sprendimas (C-361/06, EU:C:2008:296).

40 2002 m. gegužės 3 d. Komisijos direktyva 2002/37/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 91/414/EEB, kad būtų įrašyta veiklioji medžiaga etofumezatas (OL L 117, 2002, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 35 t., p. 450).

41 Direktyvos 2002/37 4 straipsnio 1 dalis. Žr. 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimą *Feinchemie Schwebda ir Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 44 ir 45 punktai).

42 Iš tikrųjų tik 2005 m. Komisija iš dalies pakeitė direktyvų dėl įtraukimo redakciją. Nuo tada jose valstybėms narėms nustatyta pareiga per direktyvoje dėl įtraukimo nustatytą augalų apsaugos produktų registracijos peržiūros procedūros terminą patikrinti, ar savininkai turi Direktyvos 91/414 II priedą atitinkančių dokumentų rinkinį arba gali juo naudotis. 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimas *Feinchemie Schwebda ir Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 53 ir 54 punktai).

43 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimas *Feinchemie Schwebda ir Bayer CropScience* (C-361/06, EU:C:2008:296, 55 punktas).

88. Dėl ataskaitą rengiančios valstybės narės, t. y. Portugalijos Respublikos, pareigų *Sapex Agro* ir Ispanijos vyriausybė pažymėjo, kad ši valstybė narė pati vėlavo⁴⁴.

89. Šiuo klausimu Komisija paaiškino, kad ataskaitą rengianti valstybė narė dėl kiekvienos medžiagos veiksmų imasi veikliųjų medžiagų registracijos etape ir parengia pirmąją ataskaitą. Tačiau, kai valstybės narės vykdo registracijos peržiūrą, Direktyvoje 2010/28 *ataskaitą rengiančiai valstybei narei nesuteikta jokio vaidmens*. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad ataskaitą rengianti valstybė narė yra gerai susipažinusi su nagrinėjama medžiaga, Komisijos gairėse valstybėms narėms siūloma sudaryti *neoficialų susitarimą*, kuriame būtų nustatyta, kad visų rinkoje esančių medžiagų tapatumo patikrinimą gali atlikti tą ataskaitą rengianti valstybė narė, nors oficialiai tai yra kiekvienos valstybės narės individuali pareiga⁴⁵.

90. Taigi šis valstybių narių neoficialus susitarimas, sudaromas siekiant palengvinti jų darbą (Direktyvoje 2010/28 jis nenumatytas), negali būti prilygintas oficialiai nustatytai tos valstybės narės pareigai. Todėl Portugalijos Respublika turėjo tik pirmesniame punkte nurodytas su registracijos etapu susijusias pareigas.

91. Dėl galimybės sustabdyti augalų apsaugos produktų registracijos galiojimą Ispanijos vyriausybė rašytinėse pastabose ir išsakydama savo pastabas teigė, kad *Sapex Agro* registracijos sustabdymas buvo šios registracijos panaikinimo alternatyva.

92. Vis dėlto primenu, kad toks sustabdymas nenumatytas nei Direktyvoje 2010/28, nei Direktyvoje 91/414. Iš tikrųjų Direktyvos 91/414 8 straipsnio 2 dalyje, kuri yra šiuo klausimu reikšminga nuostata, nurodyta: valstybės narės „užtikrina, kad augalų apsaugos produktai būtų atitinkamai *registruojami, registracija panaikinama ar prireikus taisoma* per numatytą laikotarpį“, o registracijos galiojimo sustabdymas visiškai nenumatytas⁴⁶.

93. Mano nuomone, iš šios išvados 52–75 punktų aiškiai matyti, kad valstybės narės negali pratęsti joms visoms Komisijos nustatyto termino, taikomo visoms augalų apsaugos produktų registracijoms.

94. Todėl manau, jog į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2010/28 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., yra galutinis terminas ir valstybės narės negali jo pratęsti.

95. Atsižvelgiant į mano siūlomą atsakymą į pirmąjį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

V. Išvada

96. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

2010 m. balandžio 23 d. Komisijos direktyvos 2010/28/ES, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 91/414/EEB, įtraukiant veikliąją medžiagą metalaksilą, 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje nustatytas terminas, t. y. 2010 m. gruodžio 31 d., yra galutinis terminas ir valstybės narės negali jo pratęsti.

⁴⁴ Žr. šios išvados 19 punktą.

⁴⁵ Gairės dėl procedūrų, taikomų augalų apsaugos produktų registracijai po esamos veikliosios medžiagos įtraukimo į Tarybos direktyvos 91/414/EEB I priedą (2009 m. spalio 2 d. dokumentas SANCO/10796/2003 – rev. 10.4).

⁴⁶ Kursyvu išskirta mano.